

مروری بر صنعت خودرو و قطعه سازی

اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی تهران

معاونت بررسی های اقتصادی

بهمن ماه 1394

اهمیت صنعت خودرو

- صنعت تولید وسایل نقلیه موتوری، تریلر و نیم تریلر از ضریب 16.3 درصدی در ارزش افزوده کارگاه های بزرگ صنعتی کشور برخوردار است.
- شاخص تولید این رشته فعالیت صنعتی در سال های 91، 92 و 93 به ترتیب با رشد منفی 45 درصدی، رشد منفی 21 درصدی و رشد مثبت 51 درصدی همراه بوده است. در همین بازه زمانی رشد شاخص کل تولید صنعتی برای سال های 1391، 1392 و 1393 به ترتیب ارقام رشد منفی 8 درصد، رشد منفی 5 درصد و رشد مثبت 6.7 درصد را تجربه کرده است.

اهمیت صنعت خودرو - ادامه

شاخص تولید کارگاه های بزرگ صنعتی کشور (1390=100)

درصد تغییر نسبت به سال قبل		سال				شرح	کد فعالیت
91 به 92	90 به 91	1392	1391	1390	ضریب		
-21.1	-45.0	434	550	1000	163	صنایع تولید وسایل نقلیه موتوری، تریلر، نیم تریلر	29
-255	-502	371	498	1000	124	تولید وسایل نقلیه موتوری	2910
138	-296	801	704	1000	02	تولید بدنه و اتاق برای وسایل نقلیه موتوری و ساخت تریلر و نیم تریلر	2920
-134	-285	619	715	1000	3.7	تولید قطعات و لوازم الحاقی وسایل نقلیه موتوری	2930
-4.0	-8.3	88.0	91.7	100.0	100	شاخص کل صنعت	

منبع: بانک مرکزی ج.ا.ا، شاخص تولید کارگاههای بزرگ صنعتی

اهمیت صنعت خودرو - ادامه

شاخص تولید کارگاه های بزرگ صنعتی کشور (1390=100)

سه ماهه چهارم			سه ماهه سوم			سه ماهه دوم			سه ماهه اول			شرح	کد فعالیت
1392	1391	1390	1392	1391	1390	1392	1391	1390	1392	1391	1390		
576	587	1012	453	541	1069	417	547	1023	289	526	896	صنایع تولید وسایل نقلیه موتوری، تریلر، نیم تریلر	29
514	505	1000	394	496	1074	359	513	1035	216	479	891	تولید وسایل نقلیه موتوری	2910
996	859	1544	701	595	915	954	837	954	553	525	589	تولید بدنه و اتاق برای وسایل نقلیه موتوری و ساخت تریلر و نیم تریلر	2920
755	845	1077	634	689	1063	574	642	986	514	683	934	تولید قطعات و لوازم الحاقی وسایل نقلیه موتوری	2930
892	900	1009	873	889	1017	906	950	1020	850	929	954	شاخص کل صنعت	

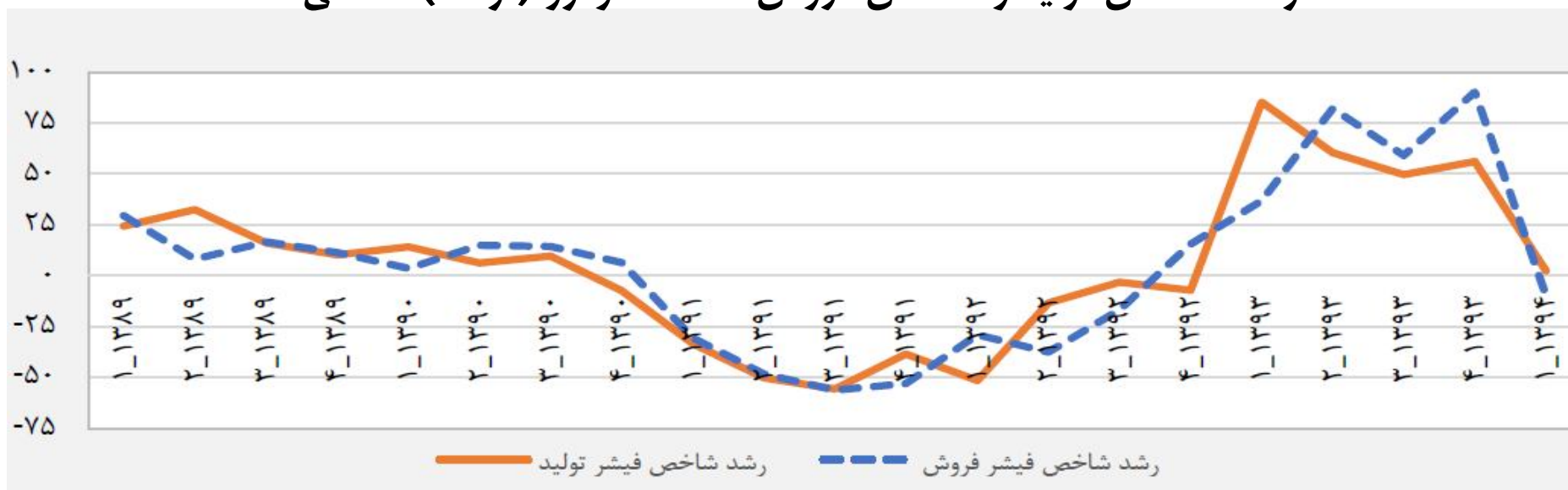
منبع: بانک مرکزی ج.ا.ا، شاخص تولید کارگاههای بزرگ صنعتی

اهمیت صنعت خودرو

- رشته فعالیت تولید وسایل نقلیه موتوری سهم مهمی در اقتصاد کشور از حیث تولید ارزش افزوده (سهم 6 درصدی در ارزش افزوده کارگاه های صنعتی ده نفر کارکن و بیشتر 1392) و ایجاد اشتغال (سهم 10 درصدی در تعداد شاغلان کارگاه های صنعتی ده نفر کارکن و بیشتر 1392) دارا می باشد.
- سابقه صنعت خودرو در کشور، زنجیره تولید ارزش شکل گرفته در کشور به ویژه در بخش صنایع کوچک و متوسط در زمینه قطعه سازی (اگرچه منجر به رفع نیاز به واردات این صنعت نشده است)، تجربه و یادگیری حاصل شده طی سال های گذشته در زمینه طراحی و فرآیند تولید و امکان بکارگیری نیروهای متخصص فنی در این صنعت قابل انکار و صرف نظر کردن نیست.

وضعیت صنعت خودرو

رشد شاخص تولید و شاخص فروش صنعت خودرو (درصد) - فصلی

منبع: موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه ریزی، عملکرد صنایع بورس اوراق بهادار تهران

▶ شاخص های تولید و فروش صنعت خودرو، پس از افت شدید سالهای 1391 و 1392 در سال 1393 به دلیل کاهش محدودیت های ناشی از تحریم و تقاضای انباشته قبلی، به طور قابل توجهی افزایش یافت و سهمی اساسی در رشد بخش صنعت و رشد تولید ناخالص داخلی این سال داشت.

▶ در فصل اول سال 1394 شاخص تولید این صنعت نسبت به فصل مشابه سال قبل از رشد 2,5 درصدی برخوردار شده است که در مقایسه با رشد حدود 50 درصدی فصل قبل به شدت کاهش یافته است. از طرف دیگر در سه ماهه اول سال 1394 شاخص فروش صنعت خودرو کاهش 9,7 درصدی را تجربه کرده است. دلیل این افت محسوس را می توان از یک سو کاهش قدرت خرید و از سوی دیگر انتظار خریداران برای ورود خودروهای وارداتی ارزان و باکیفیت پس از رفع تحریم ها عنوان کرد.

وضعیت صنعت خودرو

شاخص تولید و فروش صنعتی با استفاده از اطلاعات شرکت های بورسی

رشد فروش فصل دوم سال 1394 (درصد)			رشد تولید فصل دوم سال 1394 (درصد)			سهام از تولید صنعتی کشور (درصد)	شرح
رشد سالانه	شش ماهه نخست سال 94 نسبت به فصل مشابه سال قبل	شش ماهه نخست سال 94 نسبت به مدت مشابه سال قبل	رشد سالانه	شش ماهه نخست سال 94 نسبت به فصل مشابه سال قبل	شش ماهه نخست سال 94 نسبت به مدت مشابه سال قبل		
24.1	-7.4	-95	30.6	-6.6	3	13	خودرو و قطعات
2.1	-11.4	-10.1	1.7	13.1	-7.9	100	تولید صنعتی *

منبع: پژوهشکده پولی و بانکی، گزارش فصلی تولید صنعتی ایران با استفاده از اطلاعات شرکت های بورسی

همانطور که در جدول فوق قابل مشاهده است؛ در شش ماهه نخست سال 94 کاهش فروش در این صنعت بیشتر از کاهش تولید است که می تواند نشان دهنده کمبود تقاضا برای محصولات این صنعت باشد. اگرچه اعطای اعتبار به خودروسازان و خریداران خودرو طرحی است که می تواند بطور موقت عمق رکود در این صنعت را کاهش دهد، اما مسلماً افزایش کیفیت خودرو و قابلیت رقابت در بازارهای جهانی از اهداف بلند مدتی می تواند باشد که امکان صادرات گسترده محصولات این صنعت به خارج را فراهم کرده و راه حل بلندمدت تلقی شود.

وضعیت صنعت خودرو

- بر اساس بررسی های به عمل آمده در مورد وضعیت تمرکز در این صنعت در مطالعه افزایش توان رقابت پذیری صنعتی ایران (مطالعه انجام شده توسط دانشگاه صنعتی شریف به سفارش اتاق تهران)، شاخص هرفیندال (درجه تمرکز) برای فعالیت تولید وسایل نقلیه موتوری بالای 2000 است که نشان می دهد در این صنعت انحصار و یا تمرکز بالا وجود دارد.

- تا پایان تیر 94، تعداد طرح های در دست اجرا در زمینه فعالیت وسیله نقلیه موتوری برابر با 1722 طرح گزارش شده که 70 مورد آن دارای درصد پیشرفت فیزیکی بالای 80 درصد و 85 مورد دارای درصد پیشرفت فیزیکی بین 60 تا 80 درصد هستند.

- طی چهار ماهه ابتدای سال 94 در مجموع 42 پروانه بهره برداری جدید در زمینه فعالیت وسایل نقلیه موتوری با ارزش سرمایه گذاری 166 میلیارد تومان و اشتغال زایی 362 نفر توسط وزارت صنعت صادر شده که نسبت به مدت مشابه سال 93، از حیث تعداد و ارزش سرمایه گذاری به ترتیب 31 درصد و 118 درصد رشد مثبت و از لحاظ اشتغال 71 درصد رشد منفی را دارا بوده است.

وضعیت صنعت خودرو

- در سال های اخیر علیرغم افزایش ارزش تولیدات صنایع تولید خودرو و قطعه سازی، هم در زمینه تولید خودرو و هم در زمینه تولید قطعات و بدنه، روند سهم ارزش تولیدات این فعالیت از کل ارزش تولیدات بخش صنعت کاهش یافته است.
- سهم ارزش تولیدات خودرو از تولید صنعتی از 19.0 درصد در سال 83 به حدود 4 درصد در سال 92 کاهش یافته است.
- سهم تولید قطعات و بدنه نیز از تولید صنعتی از 4 درصد در سال 83 به حدود 1.4 درصد در سال 92 کاهش یافته است.
- سهم ارزش تولیدات صنایع خودرو و قطعه سازی از کل ارزش تولیدات بخش صنعت از 23.4 درصد در سال 83 به حدود 5.4 درصد در سال 92 رسیده است.

وضعیت صنعت خودرو

روند ارزش تولیدات صنعت خودرو و قطعه سازی ایران طی دوره 1392-1383 (میلیارد ریال)

بخش صنعت (ساخت)	سهم صنعت تولید خودرو و قطعه از کل ارزش تولیدات بخش صنعت (درصد)	تولید بدنه، اتاق و قطعات			تولید خودرو 3410	صنایع تولید خودرو و قطعه	سال
		تولید قطعات،... 3430	تولید بدنه، اتاق،... 3420	جمع			
472389	234	17867	1,085	18952	91592	110544	83
542204	243	23151	1,572	24724	106801	131525	84
692165	223	29888	2,302	32190	122072	154262	85
946559	180	39306	3,350	42656	128117	170773	86
1,145371	195	47992	3,242	51234	171987	223221	87
1,565472	168	57855	2,867	60722	20278	263000	88
1,906660	149	62469	4,102	66571	21717	284188	89
2,498151	130	70992	8,910	79902	244104	324006	90
3,01972	7.1	56330	2,048	58377	157036	215413	91
4,94918	5.4	67756	3,647	71403	19632	268035	92

منبع: مرکز آمار ایران

وضعیت صنعت خودرو

آمار تولید انواع خودرو طی سالهای 88 لغایت دی ماه 94 (دستگاه)

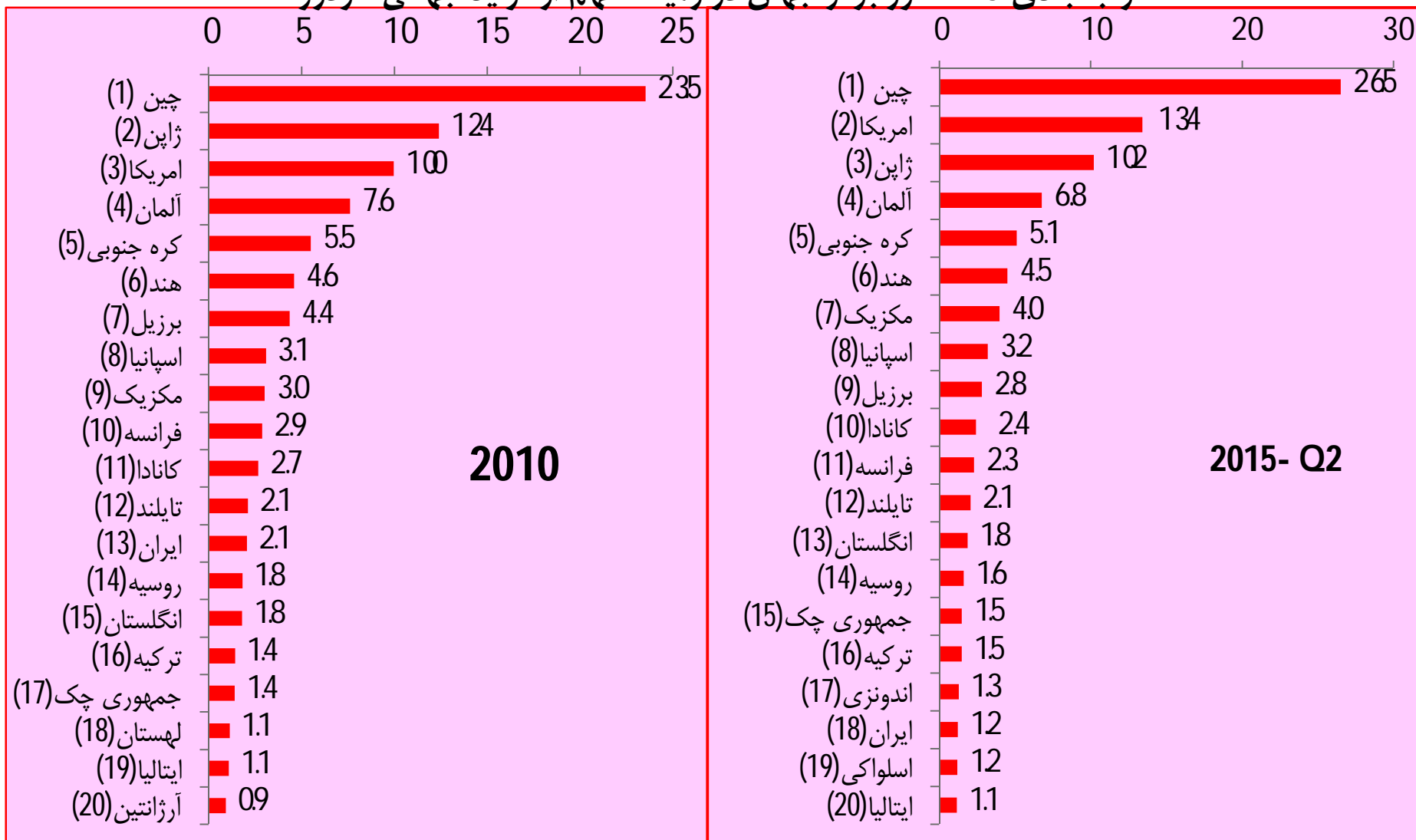
انواع خودرو/ سال	سال 88	سال 89	سال 90	سال 91	سال 92	سال 93	دی 94
سواری	1,193,240	1,359,593	1,420,612	788,390	624,749	958,335	907,388
وانت	193,967	205,336	189,217	115,545	107,446	150,229	83,177
مینی بوس ، میدل باس	3,662	388	3,640	151	109	179	21
اتوبوس	3,111	3,076	2,500	904	306	482	18
کامیونت، کامیون، کشنده	305,666	361,778	344,866	163,900	70,611	202,399	682
سایر	234	250	660	0	89	0	0
جمع کل	1,424,780	1,600,221	1,651,115	923,880	737,060	1,130,164	997,776

منبع: انجمن خودرو سازان ایران

- بررسی آمار تولید خودرو در ایران به تفکیک انواع خودرو نشان می دهد که بیشترین تولید خودرو در سالهای 88 لغایت دی ماه 94 مربوط به انواع سواری است. تولید انواع سواری از حدود 1.2 میلیون دستگاه در سال 88 به حدود 958 هزار دستگاه در سال 93 کاهش یافته است. پس از سواری، تولید وانت و پس از آن تولید انواع کامیون، کامیونت و کشنده بیشترین سهم را در تولید انواع خودرو ایران به خود اختصاص داده اند.

جایگاه ایران در صنعت جهانی خودرو

رتبه بندی 20 کشور برتر جهان در زمینه سهم از تولید جهانی خودرو

جایگاه ایران در صنعت جهانی خودرو

- در سال 2010 ایران با سهم 2,1 درصدی از کل تولیدات خودروی جهانی، حدود 1,6 میلیون دستگاه و در 6 ماهه نخست 2015 با سهم 1,2 درصدی از کل تولیدات خودروی جهانی، حدود 667 هزار دستگاه خودرو، تولید کرده است. بیشترین میزان تولید خودرو در ایران طی سالهای 2010 لغایت نیمه نخست 2015 مربوط به سال 2011 حدود 1649 هزار دستگاه بوده است.
- آمار مربوط به تولید خودرو در پنج کشور منتخب چین، ژاپن، کره جنوبی، ترکیه و مالزی نشان می دهد که چین طی سالهای مورد بررسی رتبه اول تولید خودرو در بین تمام کشورهای جهان را داشته است و در سال 2014 با سهم 26,4 درصدی از کل تولیدات خودروی جهانی، حدود 24 میلیون دستگاه تولید داشته است. و پس از آن کشورهای ژاپن، کره جنوبی و ترکیه سطح تولید بالاتری نسبت به ایران داشته اند.

جایگاه ایران در صنعت جهانی خودرو

تولید خودرو در کشورهای منتخب طی سال های (2010-2015Q2)

2015Q2	2014	2013	2012	2011	2010	کشور / سال	
12095	23723	22117	19272	18419	18265	تولید (هزار دستگاه)	چین
265	264	252	229	231	235	سهام از تولید جهانی (درصد)	
4,650	9,775	9,630	9,943	8,399	9,629	تولید (هزار دستگاه)	ژاپن
102	109	110	118	105	124	سهام از تولید جهانی (درصد)	
2,321	4,525	4,521	4,562	4,657	4,272	تولید (هزار دستگاه)	کره جنوبی
5.1	5.0	5.2	5.4	5.8	5.5	سهام از تولید جهانی (درصد)	
555	1,090	743	1,000	1,649	1,599	تولید (هزار دستگاه)	ایران
12	12	08	12	2.1	2.1	سهام از تولید جهانی (درصد)	
667	1,170	1,126	1,073	1,189	1,095	تولید (هزار دستگاه)	ترکیه
15	13	13	13	15	14	سهام از تولید جهانی (درصد)	
330	597	601	570	534	568	تولید (هزار دستگاه)	مالزی
0.7	0.7	0.7	0.7	0.7	0.7	سهام از تولید جهانی (درصد)	
45603	89734	87596	84236	79880	77584	تولید (هزار دستگاه)	کل

تجارت در صنعت جهانی خودرو

- درآمد زایی صادرات در این صنعت نیز بسیار کم است. نسبت صادرات مستقیم به فروش در این رشته فعالیت صنعتی در سال 1392 برابر با 0,01 بوده که در مقایسه با میانگین این نسبت برای کل صنعت 0,12 بسیار پایین است.
- وابستگی این صنعت به واردات زیاد است. نسبت ارزش مواد اولیه وارداتی به ارزش افزوده برای رشته فعالیت تولید وسایل نقلیه موتوری در سال 1392 برابر با 0,78 بوده در حالی که میانگین این نسبت برای کل صنعت 0,14 است. بررسی تحولات گذشته این صنعت نشان می دهد طی سالهای گذشته خودکفایی این صنعت تامین نشده است.
- ارزش صادرات صنعت خودرو (خودرو و قطعات) در سال 2014 بنا بر آمار سازمان تجارت جهانی برابر با 181 میلیون دلار بوده و بالاترین رقم گزارش شده برای صادرات خودرو ایران مربوط به سال 2010 برابر با 484 میلیون دلار است. سهم صادرات خودرو و قطعات در صادرات صنعتی کشور در سال 2014، برابر با 1 درصد و در صادرات خودرو و قطعات جهان حدود 0,01 درصد است. این در حالی است که سهم صادرات خودرو و قطعات به کل صادرات صنعتی جهان در سال 2014 برابر با 11 درصد بوده است. آمار فوق موید ناچیز بودن فعالیت صادرات در این صنعت است.

تجارت در صنعت جهانی خودرو

- کاهش حدود 48 میلیون دلاری صادرات و قطعات خودرو طی سالهای 2006 لغایت 2014 موجب کاهش سهم صادرات خودرو و قطعات ایران از کل صادرات خودرو در جهان از 0,020 درصد در سال 2006 به حدود 0,014 درصد در سال 2014 شده است.
- میانگین ساده نرخ تعرفه تجهیزات حمل و نقل (Transport Equipment) در ترکیه 4.3 درصد است.
- میانگین نرخ حقوق ورودی برای وسایل نقلیه زمینی در ایران در سال 94 حدود 18.31 درصد و میانگین نرخ حقوق ورودی برای قطعات منفصله در سال 94 حدود 20.67 درصد است.

تجارت در صنعت جهانی خودرو

- با توجه به واردات حدود 23 هزار دستگاه خودرو سواری و میزان تولید 503 هزار دستگاه خودرو سواری طی هفت ماهه 94، نفوذ واردات خودرو در کشور کمتر از 5 درصد است که رقم مذکور قابل توجه نبوده و لزوماً تهدیدی برای صنعت خودرو محسوب نمی شود.
- نسبت صادرات به میزان تولید خودرو سواری طی هفت ماهه 94 حدود 0.3 درصد است. صادرات خودرو در هفت ماهه سال 94 کمتر از 1500 دستگاه بوده که به یک سوم رقم صادرات در مدت مشابه سال 93، تنزل یافته است. علی رغم سابقه طولانی و قدمت تولید خودرو سواری در کشور، توان صادراتی در این حوزه پایین است. به نظر می رسد اقدام قابل توجهی در زمینه صادرات این محصول، انجام نشده است.
- میانگین قیمت صادراتی خودرو سواری کشور در هفت ماهه 94 برابر با 6 هزار دلار در هر دستگاه و میانگین قیمت وارداتی خودرو سواری در همین مدت 24 هزار دلار در هر دستگاه (چهار برابر قیمت صادراتی ایران) بوده است.

تجارت در صنعت جهانی خودرو

صادرات خودرو و قطعات در کشورهای منتخب

2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	شرح	
10	144	13	144	126	86	148	131	13	صادرات (میلیارد دلار)	برزیل
0.72	1.07	1.00	1.12	1.15	1.02	1.20	1.10	1.28	سهام از صادرات جهانی (درصد)	
509	46	431	375	28	199	286	23	144	صادرات (میلیارد دلار)	چین
3.65	3.42	3.31	2.92	2.56	2.36	2.32	1.93	1.41	سهام از صادرات جهانی (درصد)	
119	108	10	8.1	7.9	4.8	4.9	3.4	3	صادرات (میلیارد دلار)	هند
0.85	0.77	0.77	0.63	0.72	0.57	0.40	0.29	0.29	سهام از صادرات جهانی (درصد)	
02	02	04	03	05	03	04	04	02	صادرات (میلیارد دلار)	ایران
0.01	0.01	0.03	0.02	0.05	0.04	0.03	0.03	0.02	سهام از صادرات جهانی (درصد)	
145	158	169	154	145	103	170	158	139	صادرات (میلیارد دلار)	ژاپن
1.040	1.128	1.275	1.172	1.369	1.224	1.388	1.332	1.365	سهام از صادرات جهانی (درصد)	
754	745	72	692	545	37	488	495	431	صادرات (میلیارد دلار)	کره جنوبی
5.41	5.53	5.54	5.39	4.99	4.38	3.96	4.15	4.23	سهام از صادرات جهانی (درصد)	
1.6	1.6	1.5	1.4	1.3	0.9	1.1	1.1	0.9	صادرات (میلیارد دلار)	مالزی
0.11	0.12	0.12	0.11	0.12	0.11	0.09	0.09	0.09	سهام از صادرات جهانی (درصد)	
1.75	1.68	1.48	1.57	1.38	1.2	1.79	1.56	1.17	صادرات (میلیارد دلار)	ترکیه
1.25	1.25	1.14	1.22	1.26	1.42	1.45	1.31	1.15	سهام از صادرات جهانی (درصد)	
1,3940	1,34610	1,3000	1,2830	1,0920	844	1,2320	1,1990	1,0180	صادرات (میلیارد دلار)	جهان

منبع: سازمان تجارت جهانی

تجارت در صنعت جهانی خودرو

در میان کشورهای منتخب جدول قبل:

- کشور ژاپن در سال 2006 با سهم 13,6 درصدی از صادرات خودرو و قطعات در جهان در بالاترین جایگاه قرار گرفته است. این سهم در سال 2014 به حدود 10,4 درصد رسیده است.
- کشور ترکیه در سال 2006 با 11,7 میلیارد دلار صادرات خودرو، سهم 1,15 درصدی از صادرات جهانی خودرو در این سال را به خود اختصاص داده است این در حالی است که صادرات ترکیه در سال 2014 با افزایش قابل توجهی به حدود 17,5 میلیارد دلار رسیده است و سهم صادرات خودرو ترکیه از صادرات جهانی خودرو در سال 2014 به 1,25 درصد افزایش یافته است.
- طی سال های مورد بررسی تغییر قابل توجهی نه از حیث ارزش صادرات و نه از نظر سهم از کل صادرات خودرو و قطعات جهان برای کشور ایران مشاهده نمی شود. بالاترین ارزش و سهم صادرات خودرو و قطعات ایران از جهان مربوط به سال 2010 به ترتیب برابر با 500 میلیون دلار و 0,05 درصد بوده است.

تجارت در صنعت جهانی خودرو

- طی سال های 83-94، روند ارزش صادرات در کد آیسیک 3410 مربوط به تولید وسایل نقلیه روند نوسانی به همراه افت متوسط صادرات را نشان می دهد.
- از سال 86 به بعد میزان صادرات وسایل نقلیه وارد مسیر نزولی و نوسانی شده است؛ بطوریکه در سال 92 میزان صادرات به کمترین مقدار خود در 10 ساله اخیر رسیده است.
- ارزش صادرات خودرو و بدنه در 10 ماهه نخست 94 حدود 220 میلیون دلار بوده است که از این مقدار حدود 156 میلیون دلار آن مربوط به قطعات و تنها 16 میلیون دلار آن مربوط به صادرات خودرو بوده است.

تجارت در صنعت جهانی خودرو

ارزش صادرات صنعت خودرو و قطعه سازی ایران (میلیون دلار)

بخش صنعت (ساخت)	سهم صنعت تولید خودرو و قطعه از کل صادرات بخش صنعت (درصد)	تولید بدنه، اتاق و قطعات			تولید خودرو 3410	صنایع تولید خودرو و قطعه	سال
		تولید قطعات،... 3430	تولید بدنه، اتاق،... 3420	جمع			
5,68210	18	2811	6.96	35	6967	105	83
8,1198	22	4428	1365	58	1227	179	84
106604	28	5535	2466	80	2103	298	85
123398	48	1076	3273	134	4538	589	86
157427	28	1329	3479	167	2736	440	87
183050	23	8223	2651	109	3136	423	88
211732	2.9	1539	561	212	4028	622	89
292638	1.1	1423	3416	176	152	329	90
259768	1.7	8229	2682	109	3365	446	91
250593	0.9	7952	723	152	817	234	92
289821	1.0	1151	7321	188	1057	296	93
-	-	150	481	204	160	220	10 ماهه نخست 94

تجارت در صنعت جهانی خودرو

- واردات خودرو از 4367 میلیون دلار در سال 83 به حدود 5545 میلیون دلار در سال 93 رسیده است که بیشترین سهم از این مجموعه مربوط به واردات قطعه بوده است.
- ارزش کل واردات خودرو و قطعات در 10 ماهه نخست 94 به حدود 2846 میلیون دلار رسیده است که از این رقم حدود 1512 میلیون دلار آن مربوط به واردات قطعات، 67 میلیون دلار آن مربوط به بدنه، اتاق و .. و 1266 میلیون دلار آن مربوط به واردات خودرو بوده است. همچنین سهم واردات صنعت خودرو و قطعه از کل واردات بخش صنعت از 13 درصد در سال 83 به حدود 12,7 درصد در سال 93 رسیده است.

تجارت در صنعت جهانی خودرو

ارزش واردات صنعت خودرو سازی و قطعه سازی ایران (میلیون دلار)

بخش صنعت (ساخت)	سهم واردات صنعت تولید خودرو و قطعه از کل واردات بخش صنعت (درصد)	تولید بدنه، اتاق و قطعات			تولید خودرو 3410	صنایع تولید خودرو و قطعه	سال
		تولید قطعات... 3430	تولید بدنه، اتاق... 3420	جمع			
3363212	130	3,32336	8254	3,40590	96136	4,36726	83
3754288	125	3,51750	8706	3,60456	1,09711	4,70167	84
3978333	92	2,45518	3968	2,49485	1,17190	3,66675	85
4578111	8.7	2,54658	672	2,61379	1,35647	3,97026	86
5026983	103	3,15507	725	3,22758	1,97336	5,20094	87
3753026	123	3,09198	89	3,18098	1,45225	4,63323	88
6016538	100	3,85219	1535	4,00575	1,99337	5,99912	89
5740404	111	3,99331	1324	4,12625	2,24369	6,36994	90
4552221	8.7	2,08867	9818	2,1865	1,75406	3,94011	91
4129111	8.1	1,23873	1003	1,33897	2,02228	3,36124	92
4364156	127	2,26410	1739	2,4380	3,10766	5,54566	93
-	-	1510	675	1570	1267	2846	10 ماهه نخست 94

چالش‌ها و توصیه‌های سیاستی برای صنعت خودرو

● بررسی دلایل ناکارآمدی و بهره‌وری نامناسب این صنعت را می‌باید در سیاست‌های صنعتی و اقتصادی حاکم بر این صنعت جستجو کرد. آنچه مانع از شکل‌گیری صنعت خودرو در مقیاس صنایع با سابقه مشابه در سایر کشورها شده نبود بازار رقابتی، دخالت‌های دستوری دولت و عدم جذب سرمایه‌گذاری خارجی در این بخش بوده است.

● محدود کردن سیاست‌گذاری برای این صنعت به صرف قیمت‌گذاری برای محصولات از ایرادات و اشکالات وارد بر تعیین سیاست‌های این رشته فعالیت است. شورای رقابت نیز به جای چاره‌اندیشی برای رفع زمینه‌های شکل‌گیری انحصار درگیر تعیین قیمت برای خودروهای کشور شده است. استراتژی بلندمدتی برای توجه جامعه به کلیه ابعاد این صنعت تدوین نشده است.

چالش ها و توصیه های سیاستی برای صنعت خودرو - ادامه

● مقایسه وضعیت تولید خودرو در داخل کشور با سایر کشورها می باید با در نظر گرفتن کلیه شرایط اقتصادی حاکم بر فعالان این رشته فعالیت صورت گیرد. سطح رقابت بازارها، میزان دخالت دولت و یا حمایت غیر منطقی به ویژه در قالب سطح تعرفه ها و میزان امکان مشارکت با سرمایه گذاران خارجی، معمای اصلی تفاوت کارآمدی و بهره وری صنایع خودروسازی در کشورهای مختلف است.

● طی دو سال 1391 و 1392 درآمد ملی سرانه 21 درصد کاهش یافته است و با توجه به احتمال استمرار آن در سال های 93 و 94 به نظر می رسد توان مصرف کننده برای خرید کالاهای مصرفی به ویژه اقلام با دوام مصرفی از جمله خودرو کاهش یافته است. این موضوع در کاهش خرید خودرو که بیش از یک کالای مصرفی در برخی موارد نقش دارایی را برای برخی خانوارها ایفا می کند، نیز اثر گذار بوده است.

چالش ها و توصیه های سیاستی برای صنعت خودرو - ادامه

- انعکاس مطالبه منطقی بخش خصوصی تولید کننده خودرو به دولت شامل موارد فوق (و نه به شکل مرسوم درخواست تسهیلات ارزان) در شرایط پساتحریم اقدام مثبتی است و می تواند زمینه را برای شفاف سازی فضای کسب و کار در این حوزه و جذب سرمایه گذاران خارجی نیز فراهم آورد.

- ارتقاء کیفی و رشد و توسعه پایدار صنعت خودرو سازی کشور مستلزم ایجاد فضای اقتصادی مبتنی بر بازار و تسهیل فضای رقابتی است. در چنین شرایطی رضایت مصرف کنندگان از طریق ارائه محصولی دارای ویژگی های در سطح استانداردهای بین المللی چه در داخل کشور و چه در بازارهای جهانی تامین خواهد شد. ضامن حضور معنادار خودرو ایرانی در بازارهای داخلی و جهانی رفع موانع تولید رقابت پذیر و تقویت دسترسی صنایع داخلی به فناوری های روز جهانی است.

چالش ها و توصیه های سیاستی برای صنعت خودرو - ادامه

- چالش های عنوان شده در حوزه خودرو، لزوم تدیون استراتژی صنعت خودرو و قطعه سازی توسط انجمن خودروسازان و قطعه سازان بیش از پیش آشکار می سازد.
- ضعف موجود در شرکت های عمده تولیدکننده خودرو در ایران و حاکمیت شبه دولتی آنها باید از طریق اصلاح ساختار مدیریتی این شرکت ها، رفع شود.
- تعرفه واقعی برای واردات خودرو بمراتب بیش از تعرفه اسمی مندرج در کتاب مقررات صادرات و واردات کشور است. لازم است برای شفاف شدن نظام تعرفه ای اعمالی بر واردات خودرو، کلیه موانع غیر تعرفه ای غیر فنی تبدیل به تعرفه شده و کلیه عوارض مربوط در هم ادغام و در قالب حقوق ورودی در کتاب مقررات صادرات و واردات، درج شود.
- به منظور توسعه رقابت پذیری صنعت خودرو و منطقی نمودن تعرفه های حمایتی در این حوزه، لازم است برنامه زمان بندی برای کاهش تعرفه های خودرو تدوین و عملیاتی شود.

چالش ها و توصیه های سیاستی برای صنعت خودرو - ادامه

- بخش عمده ای از سودآوری بنگاه های فعال در زنجیره تولید و عرضه خودرو جهانی از محل خدمات فروش حاصل می شود. توجه ویژه به فعالیت این حوزه در کشور و به روز رسانی، توسعه و تنوع این خدمات متناسب با تحولات جهانی زمینه ساز تولید ارزش افزوده اقتصادی خواهد شد.
- توسعه تولیدات خودروی تجاری با هدف توسعه زیر ساختها و رفع مشکلات حمل و نقل کشور ضمن بهره گیری از تکنولوژی ها و فرآیندهای جهانی طرفدار محیط زیست، از ضرورت های قابل توجه در رویکردهای این صنعت باید باشد.